

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0099/2004

24 februari 2004

*

VERSLAG

over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie
(14432/2003 – C5-0557/2003 – 2002/0043(CNS))

(Hernieuwde raadpleging)

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Patsy Sörensen

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markerings in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT	15
ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN	18

PROCEDUREVERLOOP

Op 5 december 2002 bepaalde het Parlement zijn standpunt betreffende het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel met een korte geldigheidsduur die wordt afgegeven aan de slachtoffers van hulp bij illegale immigratie of mensenhandel die met de bevoegde autoriteiten samenwerken (COM(2002) 71 – 2003/0043(CNS)).

Bij schrijven van 18 november 2003 werd het Parlement opnieuw door de Raad geraadpleegd, overeenkomstig artikel 67 van het EG-Verdrag, over de ontwerprichtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie (14432/2003).

Op 20 november 2003 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen als medeadviserende commissies (C5-0557/2003).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde reeds op haar vergadering van 19 maart 2002 Patsy Sörensen tot rapporteur.

De commissie behandelde de ontwerprichtlijn van de Raad en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 2 december 2003 en 22 januari en 19 februari 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 28 stemmen voor en 1 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Jorge Salvador Hernández Mollar (voorzitter), Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Johanna L.A. Boogerd-Quaak (ondervoorzitter), Patsy Sörensen (rapporteur), Mary Elizabeth Banotti, Kathalijne Maria Buitenweg (verving Alima Boumediene-Thiery), Michael Cashman, Carmen Cerdeira Morterero, Gérard M.J. Deprez, Koenraad Dillen, Adeline Hazan, Marie-Thérèse Hermange (verving Charlotte Cederschiöld), Margot Keßler, Timothy Kirkhope, Eva Klamt, Lucio Manisco (verving Ole Krarup), Luís Marinho (verving Sérgio Sousa Pinto), Marjo Matikainen-Kallström (verving Thierry Cornillet), Erik Meijer (verving Ilka Schröder overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Elena Ornella Paciotti, Paolo Pastorelli (verving Hartmut Nassauer), Hubert Pirker, Bernd Posselt, Gerhard Schmid, Olle Schmidt (verving Baroness Ludford), Ole Sørensen (verving Bill Newton Dunn), Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco en Christian Ulrik von Boetticher.

De adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen zijn bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 24 februari 2004.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie
(14432/2003 – C5-0557/2003 – 2002/0043(CNS))**

(Raadplegingsprocedure – Hernieuwde raadpleging)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van de Raad (14432/2003)¹,
 - gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2002) 71)²,
 - gezien zijn op 5 december 2002 bepaalde standpunt³,
 - opnieuw geraadpleegd door de Raad overeenkomstig artikel 67 van het EG-Verdrag (C5-0557/2003),
 - gelet op artikel 67 en artikel 71, lid 3 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen (A5-0099/2004),
1. hecht zijn goedkeuring aan het ontwerp van de Raad, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

² PB C 216 van 28.5.2002, blz. 393.

³ P5_TA(2002)0591 van 5.12.2002.

Amendement 1

Overweging 1 (nieuw)

(1) In het licht van de uitbreiding en de culturele verbondenheid met de nieuwe buurlanden draagt de Europese Unie een belangrijke verantwoordelijkheid in de strijd tegen mensenhandel en de hulp aan slachtoffers van illegale immigratie.

Amendement 2

Overweging 2 (nieuw)

(2) Mensenhandel is een ernstige schending van de mensenrechten en dient actief te worden bestreden.

Amendement 3

Overweging 3 (nieuw)

(3) Ter bescherming van onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel, verrichten de lidstaten een analyse van het risico dat deze personen lopen, ongeacht of zij al dan niet naar hun land van herkomst willen terugkeren.

Motivering

Aangezien het essentiële punt van deze richtlijn het verzekeren van de medewerking van de slachtoffers is, vormt de bescherming en ondersteuning van slachtoffers de sleutel tot de doeltreffendheid van de richtlijn.

Amendement 4

Overweging 4 (nieuw)

(4) Opdat het slachtoffer zich van de afhankelijkheid kan bevrijden en gewaarborgd is dat het niet opnieuw met het criminele netwerk contact opneemt kunnen de lidstaten bepalen dat slachtoffers aan wie een dergelijke verblijfstitel verstrekt is, aan programma's

ter bevordering van hun integratie of ter voorbereiding op hun terugkeer kunnen deelnemen.

Motivering

Door de richtlijn wordt een verblijfstitel voor slachtoffers van mensenhandel of van hulp bij illegale immigratie gecreëerd, die voldoende prikkels voor een samenwerking met de bevoegde autoriteiten biedt.

Amendement 5
Overweging 5 (nieuw)

(5) De Raad, de Commissie en het Europees Parlement beschouwen de Verklaring van Brussel betreffende de preventie en bestrijding van mensenhandel als de referentietekst bij uitstek voor de verdere ontwikkeling van het beleid ter bestrijding van de mensenhandel op Europees niveau. Deze richtlijn strookt met de doelstellingen en ambities van dat document.

Motivering

Het is belangrijk te onderstrepen dat deze richtlijn moet worden begrepen in de context van de ambities van de Verklaring van Brussel.

Amendement 6
Artikel 4

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bescherming die overeenkomstig het internationale vluchtelingenrecht aan vluchtelingen, aan rechthebbenden op subsidiaire bescherming en aan aanvragers van internationale bescherming wordt verleend. Zij doet evenmin afbreuk aan de andere instrumenten betreffende mensenrechten, zoals in het bijzonder het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de

fundamentele vrijheden.

Motivering

Herintroductie van amendement 15 in document A5-0397/2002. (In de ontwerprichtlijn van de Raad is de tekst van artikel 4 van het Commissievoorstel verplaatst naar de overwegingen).

Amendement 7

Artikel 6

Deze richtlijn belet de lidstaten niet om voor personen die onder deze richtlijn vallen, gunstiger bepalingen vast te stellen of te handhaven.

Deze richtlijn belet de lidstaten niet om gunstiger bepalingen vast te stellen of te handhaven voor personen die onder deze richtlijn vallen, **waaronder minderjarigen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie.**

Amendement 8

Artikel 7

Wanneer de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van oordeel zijn dat deze richtlijn van toepassing zou kunnen zijn op een bepaalde onderdaan van een derde land, stellen zij de betrokkene in kennis van de mogelijkheden die deze richtlijn biedt.

Wanneer de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van oordeel zijn dat deze richtlijn van toepassing zou kunnen zijn op een bepaalde onderdaan van een derde land, stellen zij de betrokkene **in een taal die bij begrijpt** in kennis van de mogelijkheden die deze richtlijn biedt.

Motivering

Het is belangrijk dat slachtoffers de reikwijdte en de voorwaarden voor toekenning van een verblijfstitel met een korte geldigheidsduur goed kunnen begrijpen.

Amendement 9

Artikel 8, lid 1, alinea 2

Duur **en aanvang** van de **in de eerste alinea** bedoelde termijn **worden overeenkomstig het nationale recht vastgesteld.**

De duur van de bedoelde termijn **bedraagt 30 dagen vanaf het tijdstip waarop de onderdaan van het derde land alle betrekkingen met de vermoedelijke plegers van de strafbare feiten als bedoeld in artikel 2, sub b) en c) afbreekt.**

Amendement 10
Artikel 8, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. In uitzonderlijke gevallen zoals fysieke of psychologische noodsituaties of wanneer de veiligheid van derde partijen in het geding is, kan de bedenktijd worden verlengd.

Amendement 11
Artikel 9, lid 1

1. De lidstaten waarborgen de betrokken onderdanen van derde landen die over onvoldoende middelen beschikken, een levensstandaard die hen in staat stelt in hun onderhoud te voorzien, alsmede toegang tot spoedeisende medische behandelingen. Zij voorzien in de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, zo nodig **en indien het nationale recht hierin voorziet**, in de vorm van psychologische bijstand.

1. De lidstaten waarborgen de betrokken onderdanen van derde landen die over onvoldoende middelen beschikken, een levensstandaard die hen in staat stelt in hun onderhoud te voorzien, alsmede toegang tot spoedeisende medische behandelingen. Zij voorzien in de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, **zoals zwangere vrouwen, slachtoffers van seksueel geweld of andere vormen van geweld, gehandicapten en, voorzover de lidstaten van de in artikel 3, lid 3 geboden mogelijkheid gebruikmaken, minderjarigen**, zo nodig in de vorm van psychologische bijstand.

Amendement 12
Artikel 9, lid 3, alinea 2

De lidstaten **kunnen**, onder de door het nationale recht gestelde voorwaarden, **en indien zij een dergelijk systeem kennen**, de betrokken onderdanen van derde landen kosteloze rechtshulp **bieden**.

De lidstaten **bieden** de betrokken onderdanen van derde landen onder de door het nationale recht gestelde voorwaarden kosteloze rechtshulp.

Motivering

Indien geen kosteloze rechtshulp wordt verleend, komt de doeltreffende toepassing van de richtlijn in het gedrang. Slachtoffers zouden onvoldoende aangemoedigd worden om mee te werken. Kosteloze rechtshulp vergroot de kans op een succesvolle samenwerking met de slachtoffers, die in de meeste gevallen over weinig of geen middelen beschikken.

Amendement 13
Artikel 9, lid 3, alinea 2 bis (nieuw)

De lidstaten zien erop toe dat de betrokken onderdanen van derde landen tijdens de duur van de verblijfstitel daadwerkelijk voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten beschikbaar zijn.

Motivering

Aangezien het doel van de richtlijn is succesvolle samenwerking tussen de slachtoffers en de bevoegde autoriteiten aan te moedigen, moet worden verzekerd dat het slachtoffer tijdens de duur van de verblijfstitel beschikbaar is.

Amendement 14
Artikel 10, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. Bij de afgifte van een verblijfstitel nemen de lidstaten de afgifte in overweging van een tot dezelfde periode beperkte verblijfstitel voor familieleden of met familieleden gelijkgestelde personen die het slachtoffer begeleiden.

Motivering

Herintroductie van amendement 25 in het bijzonder artikel 10, lid 4 in document A5-0397/2002

Amendement 15
Artikel 10, lid 2 ter (nieuw)

2 ter. Het feit dat een slachtoffer niet (meer) beschikt over papieren of in het bezit is van valse papieren staat toekenning van een tijdelijke verblijfsvergunning niet in de weg.

Motivering

Vaak zijn slachtoffers van illegale immigratie of van mensenhandel niet in het bezit van papieren of heeft men hen valse papieren gegeven. Dit mag geen belemmering zijn om hun situatie in ogenschouw te nemen en hen een verblijfstitel te verlenen.

Amendement 16
Artikel 12, alinea 1

De lidstaten geven de houder van de verblijfstitel met een korte geldigheidsduur toegang tot de arbeidsmarkt, tot beroepsopleiding en **onderwijs**.

De lidstaten geven de houder van de verblijfstitel met een korte geldigheidsduur toegang tot de arbeidsmarkt, tot beroepsopleiding en **taalonderwijs**.

Motivering

Om goed te integreren in de arbeidsmarkt, beroepsopleiding en onderwijs is het belangrijk dat houders van een verblijfstitel met een korte geldigheidsduur toegang hebben tot taalonderwijs.

Amendement 17
Artikel 13 bis (nieuw)

Artikel 13 bis

Gerechtelijke procedure

De lidstaten beschermen de particuliere levenssfeer en de identiteit van de personen die aan een gerechtelijke procedure deelnemen en waarborgen met name het besloten karakter van dergelijke procedures.

Motivering

Personen die in een gerechtelijke procedure verklaringen afleggen, hebben er in eerste instantie recht op tegen intimidatiepogingen en/of repressies beschermd te worden. Het besloten karakter van deze procedures is een elementaire voorzorgsmaatregel.

Amendement 18
Artikel 14, letter c) bis (nieuw)

c bis) De lidstaten zorgen er verder voor dat minderjarigen zonder begeleiding in de volgorde van voorkeur als volgt ondergebracht worden:

- bij volwassen familieleden;***
- bij een pleeggezin;***
- in instellingen die in de huisvesting van minderjarigen gespecialiseerd zijn;***

– *in andere voor minderjarigen geschikte onderkomens.*

Motivering

De onderbrenging van minderjarige slachtoffers verdient eveneens aandacht.

Amendement 19

Artikel 16, lid 1

1. Een krachtens deze richtlijn afgegeven verblijfstitel wordt niet verlengd **wanneer de voorwaarden van artikel 10, lid 2, niet meer vervuld zijn of wanneer de desbetreffende procedure bij besluit van de bevoegde autoriteiten is beëindigd.**

1. Een krachtens deze richtlijn afgegeven verblijfstitel wordt niet verlengd **in de volgende gevallen:**

a) indien het met het oog op het onderzoek of de gerechtelijke procedure niet meer noodzakelijk is het verblijf van de betrokken onderdanen van derde landen te verlengen, of

b) indien de procedure door een besluit van de bevoegde autoriteiten is beëindigd.

Amendement 20

Artikel 16, lid 2

2. Na afloop van de geldigheidstermijn van een krachtens deze richtlijn afgegeven verblijfstitel is het gewone vreemdelingenrecht van toepassing.

2. Na afloop van de geldigheidstermijn van een krachtens deze richtlijn afgegeven verblijfstitel is het gewone vreemdelingenrecht van toepassing. **Wanneer de betrokken onderdanen van derde landen een ander soort verblijfstitel aanvragen, houden de lidstaten, onverminderd de desbetreffende bepalingen van het gewone vreemdelingenrecht, bij de behandeling van deze aanvraag rekening met de verleende medewerking.**

Motivering

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen niet-verlenging en intrekking. Bij intrekking gaat het immers om een sanctie.

Amendement 21
Artikel 17, letters a) t/m e)

a) *wanneer de houder actief, vrijwillig en uit eigen beweging opnieuw contact heeft opgenomen met de vermoedelijke daders van de strafbare feiten in kwestie, of*

b) *wanneer de bevoegde autoriteit van oordeel is dat de medewerking of de klacht van het slachtoffer misleidend of te kwader trouw is, of*

c) *om redenen die verband houden met de openbare orde of de bescherming van de binnenlandse veiligheid, of*

b) *wanneer het slachtoffer niet langer zijn medewerking verleent;*

e) *wanneer de bevoegde autoriteiten besluiten tot buitenvervolgstelling.*

a) *om redenen die verband houden met de openbare orde of de bescherming van de openbare veiligheid, of*

b) *wanneer het slachtoffer niet langer zijn medewerking verleent, of*

c) *wanneer de houder opnieuw contact heeft opgenomen met de vermoedelijke daders van de strafbare feiten in kwestie, of*

d) *wanneer de bevoegde autoriteit van oordeel is dat de medewerking of de klacht van het slachtoffer misleidend of te kwader trouw is.*

Motivering

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen niet-verlenging en intrekking. Bij intrekking gaat het immers om een sanctie.

Amendement 22
Artikel 17, alinea 1 bis (nieuw)

Indien zij besluiten tot niet-verlenging of intrekking van een verblijfstitel, verrichten de bevoegde autoriteiten een risicoanalyse met betrekking tot de veiligheid van de betrokken persoon, ongeacht of deze al dan niet vrijwillig naar zijn land van herkomst wil terugkeren.

Motivering

Om een succesvolle toepassing van de richtlijn en aldus de medewerking van het slachtoffer te verzekeren, moet een risicoanalyse van de mogelijkheid van vrijwillige terugkeer of de bescherming van het slachtoffer onder een andere verblijfsregeling worden verricht.

Amendement 23
Artikel 17, alinea 1 ter (nieuw)

Tegen het besluit van de bevoegde autoriteiten tot niet-verlenging of intrekking van de verblijfstitel van onderdanen van derde landen kan beroep worden aangetekend.

Motivering

Aangezien beide besluiten voor de betrokkenen meestal ingrijpende gevolgen hebben, is het belangrijk dat hiertegen beroep kan worden ingesteld. Nog belangrijker is dat dit het vertrouwen van de slachtoffers in de bevoegde autoriteiten met het oog op een mogelijke samenwerking sterkt.

19 februari 2004

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die wordt afgegeven aan de slachtoffers van hulp bij illegale immigratie of mensenhandel die met de bevoegde autoriteiten samenwerken
(14432/2003 – C5-0557/2003 – 2002/0043(CNS))

(Hernieuwde raadpleging)

Rapporteur voor advies: Ioannis Koukiadis

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 1 december 2003 Ioannis Koukiadis tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 27 januari 2004 en 18 februari 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 15 stemmen voor bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Ioannis Koukiadis (ondervoorzitter en rapporteur voor advies), Bill Miller (ondervoorzitter), Maria Berger, Ward Beysen, Bert Doorn, Janelly Fourtou, Marie-Françoise Garaud, Evelyne Gebhardt, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Malcolm Harbour, Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Manuel Medina Ortega, Elena Ornella Paciotti (verving Carlos Candal), Ian Twinn (verving Marianne L.P. Thyssen) en Joachim Wuermeling.

BEKNOPTE MOTIVERING

Overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie¹ is de Raad verplicht het Europees Parlement opnieuw te raadplegen als hij substantiële wijzigingen wenst aan te brengen in het oorspronkelijke voorstel van de Commissie, met name in artikel 3 hiervan.

Anderzijds is de Raad voornemens naar aanleiding van de amendementen van het Europees Parlement in zijn eerste resolutie van 5 december 2002² de richtlijn te wijzigen. Uw rapporteur wil derhalve slechts twee amendementen van het EP indienen die de Raad niet in zijn recente tekst 14432/03 heeft overgenomen.

Een van deze amendementen heeft betrekking op de wederinvoering van artikel 4 (vrijwaringsclausule) die de Raad heeft geschrapt. In zijn resolutie van 5 december 2002 heeft het Europees Parlement voorgesteld het Handvest van de grondrechten van de EU van 7 december 2000 en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950 die de betrokken personen aanvullende bescherming op zowel internationaal als grondwettelijk niveau biedt, expressis verbis te vermelden. Aangezien de Raad er een gewoonte van maakt geen overwegingen bij dit soort teksten te voegen, kan uw rapporteur in deze fase van de raadplegingsprocedure niet vaststellen of het voornemen om de inhoud van artikel 4 in de overwegingen op te nemen³, tot een bevredigend resultaat zal leiden.

Het andere amendement heeft betrekking op de wederinvoering van een amendement dat de lidstaten die dit wensen de mogelijkheid biedt een verblijfstitel van korte duur af te geven voor de gezinsleden die het slachtoffer begeleiden (artikel 10, lid 2 bis (nieuw)).

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken de volgende amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Raad voorgestelde tekst⁴

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
Artikel 4

Schrappen

Vrijwaringsclausule

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de

¹ Arrest van 16 juli 1992, zaak C-65/90, Parlement/Raad; arrest van 10 juni 1997, zaak C-392/95, Parlement/Raad.

² A5-0397/2002.

³ Voetnoot 1, blz. 4 van document 14432/03 van de Raad.

⁴ Nog niet in het PB gepubliceerd.

bescherming die overeenkomstig het internationale vluchtelingenrecht aan vluchtelingen, aan rechthebbenden op subsidiaire bescherming en aan aanvragers van internationale bescherming wordt verleend. Zij doet evenmin afbreuk aan de andere instrumenten betreffende mensenrechten, zoals in het bijzonder het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Motivering

Herneemt amendement 15, artikel 4 A5-0397/2002.

Amendement 2
Artikel 10, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. Bij de afgifte van een verblijfstitel nemen de lidstaten de afgifte in overweging van een tot dezelfde periode beperkte verblijfstitel voor familieleden die het slachtoffer begeleiden.

Motivering

Herneemt amendement 25, artikel 10, lid 4 A5-0397/2002.

18 februari 2004

ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie

(14432/2003 – C5-0557/2003 – 2002/0043(CNS))

(Hernieuwde voorlegging)

Rapporteur voor advies: Marialiese Flemming

PROCEDUREVERLOOP

In de vergadering van 4 december 2003 benoemde de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen Marialiese Flemming tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 20 januari en 18 februari 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Anna Karamanou (voorzitter), Marianne Eriksson (ondervoorzitter), Marialiese Flemming (rapporteur voor advies, vertegenwoordigd door Ria G.H.C. Oomen-Ruijten), Regina Bastos, Lone Dybkjær, Marie-Hélène Gillig (verving Christa Prets), Koldo Gorostiaga Atxalandabaso, Lissy Gröner, Mary Honeyball, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Miet Smet, Patsy Sörensen, Joke Swiebel, Elena Valenciano Martínez-Orozco en Anne E.M. Van Lancker, (verving Olga Zrihen Zaari).

BEKNOPTE MOTIVERING

In februari 2002 raadpleegde de Raad het Europees Parlement over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie. Op 5.12.2002 nam het Europees Parlement hierover een resolutie aan.

Op 13.11.2003 bereikte de Raad terzake een politieke consensus, waarbij de tekst van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie in een aantal essentiële punten gewijzigd werd.

Op grond van deze substantiële wijziging van het voorstel van de Commissie heeft de Raad besloten het Europees Parlement opnieuw te raadplegen.

Het richtlijnvoorstel beoogt illegale immigratie met hulp van mensensmokkelbendes, die uit andere dan humanitaire gronden handelen, of de uitbuiting in het kader van de mensenhandel te bestrijden. Daartoe dient aan slachtoffers van hulp bij illegale immigratie die samenwerken met de bevoegde autoriteiten, een verblijfstitel van korte duur te worden afgegeven.

Volgens een onderzoek van het Bundeskriminalamt (Federale Recherche) werden in de Bondsrepubliek Duitsland in het jaar 2000 in totaal 926 slachtoffers van mensenhandel geregistreerd. Daarvan was 81,5% onderdaan van een Midden- of Oost-Europees land en allen waren vrouwen. De rapporteur voor advies pleit derhalve voor opnemings van twee overwegingen die deze problematiek verduidelijken.

In zijn politieke besluit stelt de Raad voor de slachtoffers van hulp bij illegale immigratie en mensenhandel een bedenktijd te gunnen waarbinnen zij op verhaal kunnen komen en zich aan de invloed van de daders kunnen onttrekken. De vaststelling van de exacte duur van deze bedenktijd wordt daarbij aan de lidstaten overgelaten. In de zin van een in alle lidstaten geharmoniseerd bedenktijd pleit de rapporteur voor advies voor vaststelling van een termijn van 30 dagen vanaf het tijdstip waarop de onderdaan van het derde land alle betrekkingen met de daders afbreekt. Het lijkt te ver te gaan om de vaststelling van de exacte duur van de bedenktijd volledig aan de beslissingsbevoegdheid van de nationale autoriteiten over te laten. Een te lange bedenktijd zou ook met de doelstelling van de richtlijn, namelijk een zo snel mogelijke opsporing en arrestatie van de daders, niet verenigbaar zijn.

Zwangere vrouwen, slachtoffers van seksueel geweld of andere vormen van geweld, gehandicapten en minderjarigen hebben een bijzondere behoefte aan bescherming. Het is van groot belang dat met de behoeften van deze personen reeds tijdens de bedenktijd - dat wil zeggen vóór de verstrekking van een verblijfstitel van korte duur - bijzonder rekening gehouden wordt. Dit komt in het besluit van de Raad niet voldoende tot uitdrukking en verdient derhalve verduidelijking.

Voor wat betreft de onderbrenging van minderjarige slachtoffers zonder begeleiding stelt de rapporteur voor advies een gang van zaken voor waarbij minderjarigen hetzij bij volwassen familieleden, bij een pleeggezin, in instellingen die in de huisvesting van minderjarigen

gespecialiseerd zijn, alsmede in andere voor minderjarigen geschikte verblijven ondergebracht dienen te worden.

De verklaringen van de slachtoffers van mensenhandel tegenover de rechter zijn voor het onderzoek en de procedure van groot belang. Vaak worden personen die in een gerechtelijke procedure verklaringen afleggen, respectievelijk hun in de landen van herkomst achtergebleven familieleden aan pogingen tot intimidatie respectievelijk repressies van de zijde van de daders blootgesteld. De lidstaten dienen derhalve de persoonlijke levenssfeer van de personen die aan een gerechtelijke procedure deelnemen, te beschermen en te waarborgen dat de procedure achter gesloten deuren plaatsvindt.

Het doel van de richtlijn is een verblijfstitel van korte duur en van voorbijgaande aard te creëren voor die slachtoffers van mensenhandel of van hulp bij illegale immigratie die met de autoriteiten samenwerken. Derhalve dienen de daders van deze strafbare feiten gepakt te worden en dient een verdere toeneming van deze delicten verhinderd te worden.

Naar de mening van de rapporteur voor advies biedt de verblijfstitel op zich voldoende stimulansen voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten. Aan onderdanen van derde landen wordt niet alleen het vereiste levensonderhoud alsmede de dringend noodzakelijk medische behandeling - met inbegrip van psychologische bijstand - verleend. Ook dienen deze personen de mogelijkheid te hebben aan bestaande programma's of maatregelen voor de terugkeer in een normaal sociaal leven of ter voorbereiding van hun terugkeer naar het land van herkomst deel te nemen.

AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken de volgende amendementen in haar verslag op te nemen:

Tekst van de Raad¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
Overweging 1 (nieuw)

(1) De overgrote meerderheid van de slachtoffers is van het vrouwelijk geslacht. Meer dan de helft van de slachtoffers van mensenhandel is jonger dan 25 jaar en driekwart van hen is jonger dan 30 jaar. Bovendien wordt meer dan de helft van de geregistreeerde slachtoffers van mensenhandel in de prostitutiesector uitgebuit.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

Amendement 2
Overweging 2 (nieuw)

(2) De meerderheid van de opgepakte slachtoffers stamt uit Midden- en Oost-Europa. Gezien de geografische nabijheid van en de culturele verbondenheid met deze regio en gelet op de uitbreiding rust op de EU terzake een bijzondere verantwoording.

Amendement 3
Overweging 3 (nieuw)

(3) Opdat het slachtoffer zich van de afhankelijkheid kan bevrijden en gewaarborgd is dat het niet opnieuw met het criminele netwerk contact opneemt kunnen de lidstaten bepalen dat slachtoffers aan wie een dergelijke verblijfstitel verstrekt is, aan programma's ter bevordering van hun integratie of ter voorbereiding op hun terugkeer kunnen deelnemen.

Motivering

Door de richtlijn wordt een verblijfstitel voor slachtoffers van mensenhandel of van hulp bij illegale immigratie gecreëerd, die voldoende prikkels voor een samenwerking met de bevoegde autoriteiten biedt.

Amendement 4
Artikel 8, lid 1

(1) De lidstaten zorgen ervoor dat de betrokken onderdanen van derde landen bedenktijd krijgen om te herstellen en zich te onttrekken aan de invloed van de daders van de strafbare feiten, zodat zij met kennis van zaken kunnen beslissen of zij bereid zijn met de bevoegde autoriteiten samen te werken.

Duur en aanvang van de in de eerste alinea bedoelde termijn worden overeenkomstig het nationale recht vastgesteld.

(1) De lidstaten zorgen ervoor dat de betrokken onderdanen van derde landen bedenktijd krijgen om te herstellen en zich te onttrekken aan de invloed van de daders van de strafbare feiten, zodat zij met kennis van zaken kunnen beslissen of zij bereid zijn met de bevoegde autoriteiten samen te werken.

De duur van de bedoelde termijn bedraagt 30 dagen vanaf het tijdstip waarop de onderdaan van het derde land alle betrekkingen met de vermoedelijke daders van de strafbare feiten als bedoeld

plegers van de strafbare feiten als bedoeld in artikel 2, sub b) en c) afbreekt.

Amendement 5
Artikel 9, lid 1

(1) De lidstaten waarborgen de betrokken onderdanen van derde landen die over onvoldoende middelen beschikken, een levensstandaard die hen in staat stelt in hun onderhoud te voorzien, alsmede toegang tot spoedeisende medische behandelingen. Zij voorzien in de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, zo nodig **en indien het nationale recht hierin voorziet**, in de vorm van psychologische bijstand.

(1) De lidstaten waarborgen de betrokken onderdanen van derde landen die over onvoldoende middelen beschikken, een levensstandaard die hen in staat stelt in hun onderhoud te voorzien, alsmede toegang tot spoedeisende medische behandelingen. Zij voorzien in de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, **zoals zwangere vrouwen, slachtoffers van seksueel geweld of andere vormen van geweld, gehandicapten en, voorzover de lidstaten van de in artikel 3, lid 3, geboden mogelijkheid gebruik maken, minderjarigen**, zo nodig in de vorm van psychologische bijstand.

Amendement 6
Artikel 13 bis (nieuw)

Artikel 13 bis

Gerechtelijke procedure

De lidstaten beschermen de particuliere levenssfeer en de identiteit van de personen die aan een gerechtelijke procedure deelnemen en waarborgen met name het besloten karakter van dergelijke procedures.

Motivering

Personen die in een gerechtelijke procedure verklaringen afleggen, hebben er in eerste instantie recht op tegen intimidatiepogingen en/of repressies beschermd te worden. Het besloten karakter van deze procedures is een elementaire verzorgsmaatregel.

Amendement 7
Artikel 14, punt c) bis (nieuw)

c) bis De lidstaten zorgen er verder voor dat minderjarigen zonder begeleiding in

***de volgorde van voorkeur als volgt
ondergebracht worden:***

- bij volwassen familieleden;***
- bij een pleeggezin;***
- in instellingen die in de huisvesting van
minderjarigen gespecialiseerd zijn;***
- in andere voor minderjarigen geschikte
onderkomens.***

Motivering

De onderbrenging van minderjarige slachtoffers verdient eveneens aandacht.